

Financiering en toegankelijkheid van de koopsector

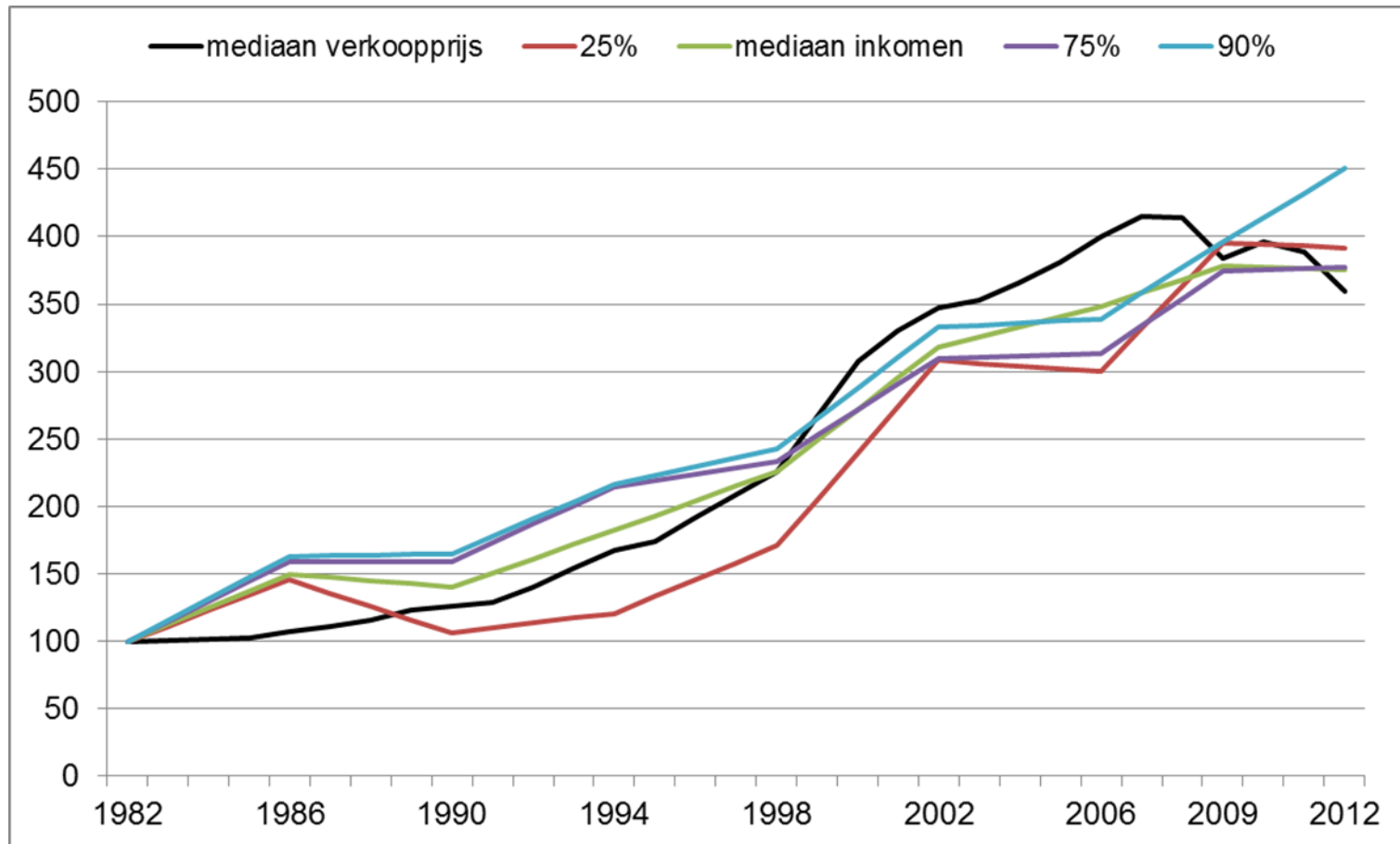
Peter Boelhouwer

03-11-2015

Inhoud

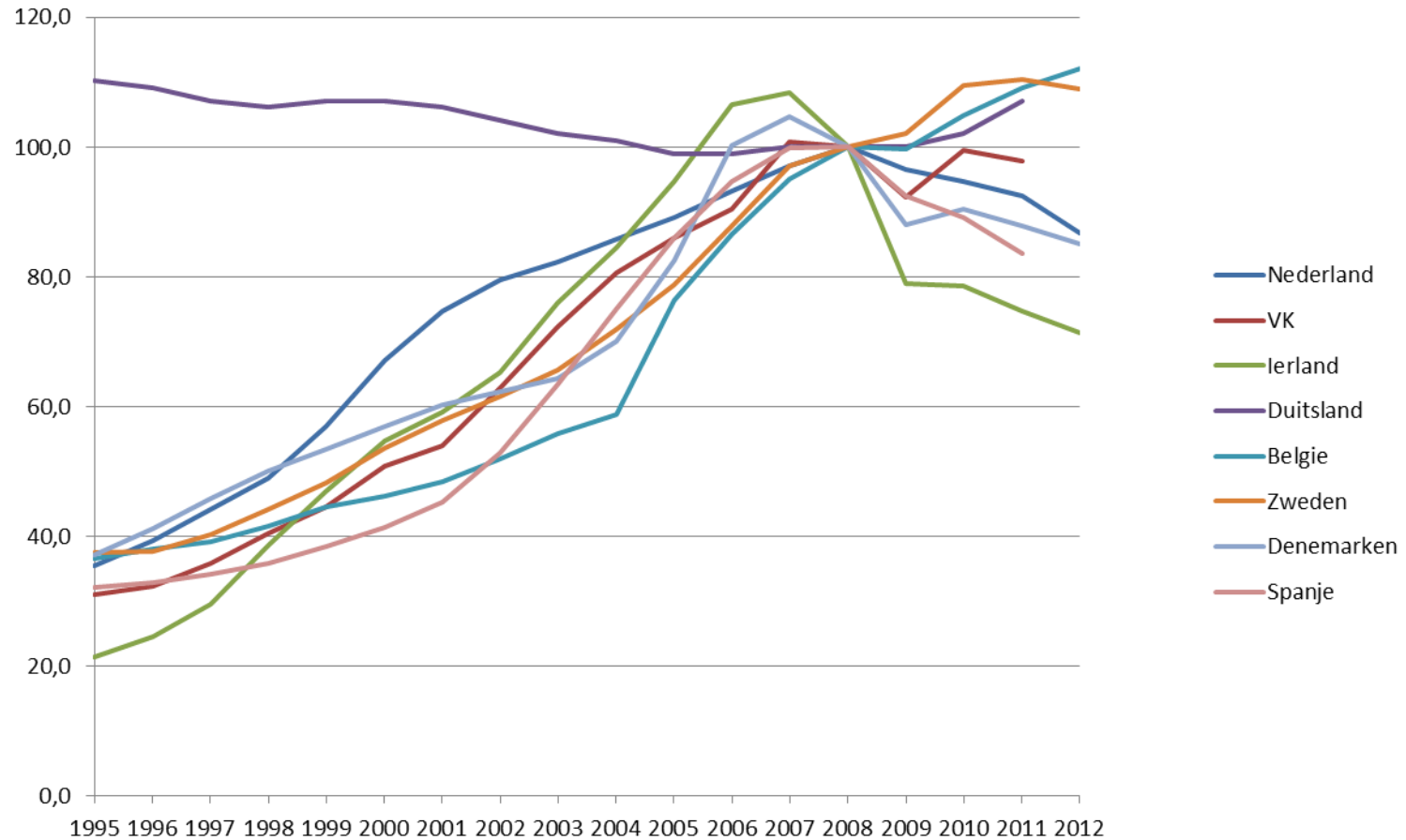
- Invloed overheidsregulering: lange en korte termijn
- LTI: Nibud-methodiek op hoofdlijnen
- Verantwoord lenen
- Verwonderpunten bij de methodiek van het NIBUD
- Naar een nieuwe methodiek
- Ontwikkelingen in de LTV
- Redenen voor verlaging van de LTV
- Consequenties verlaging van de LTV
- Oplossingen bij een verdere verlaging van de LTV

Maximale leencapaciteit en kooprijsontwikkeling 1982-2012

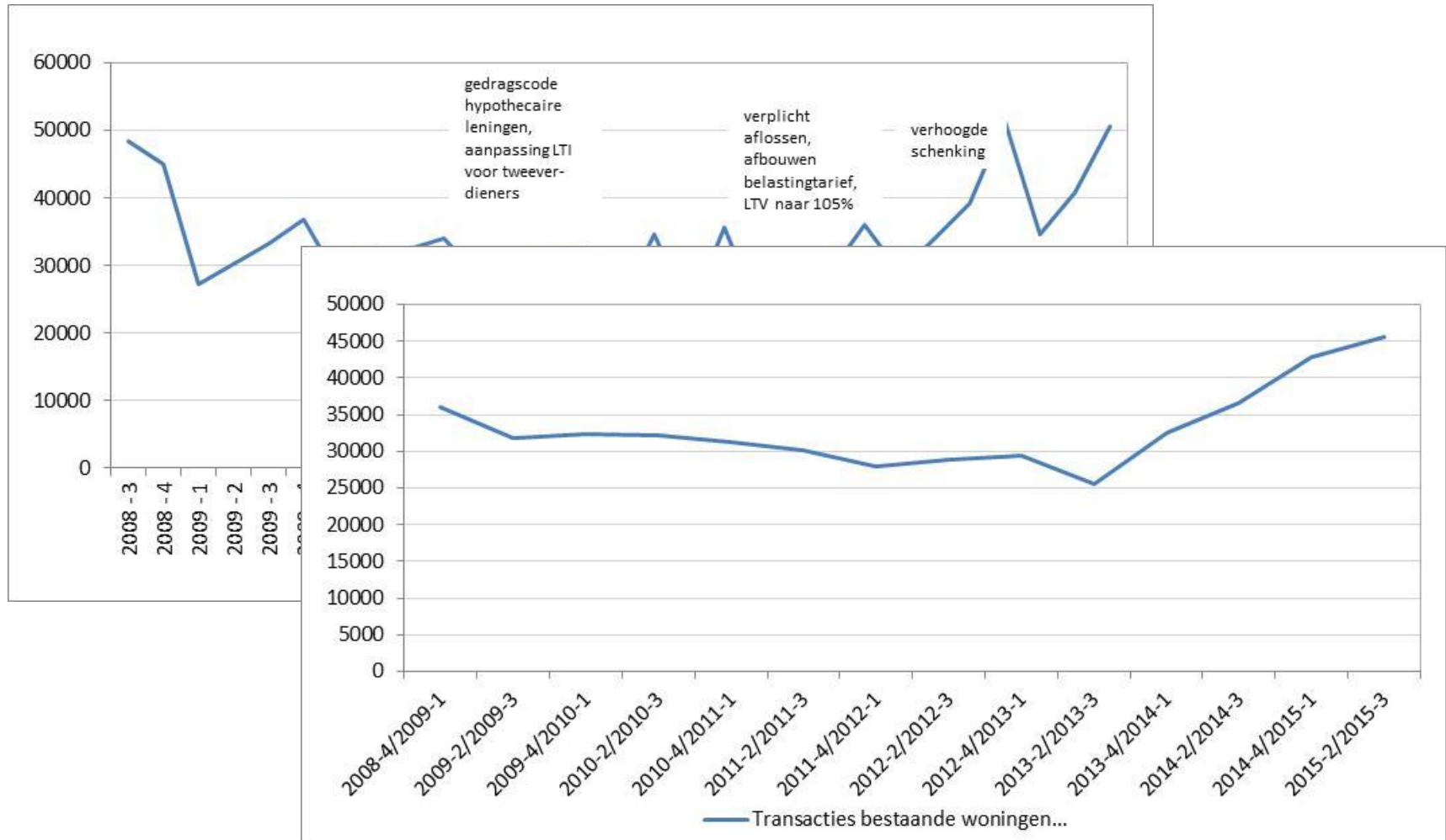

Bron: Woononderzoek, CBS, NVM, berekeningen OTB

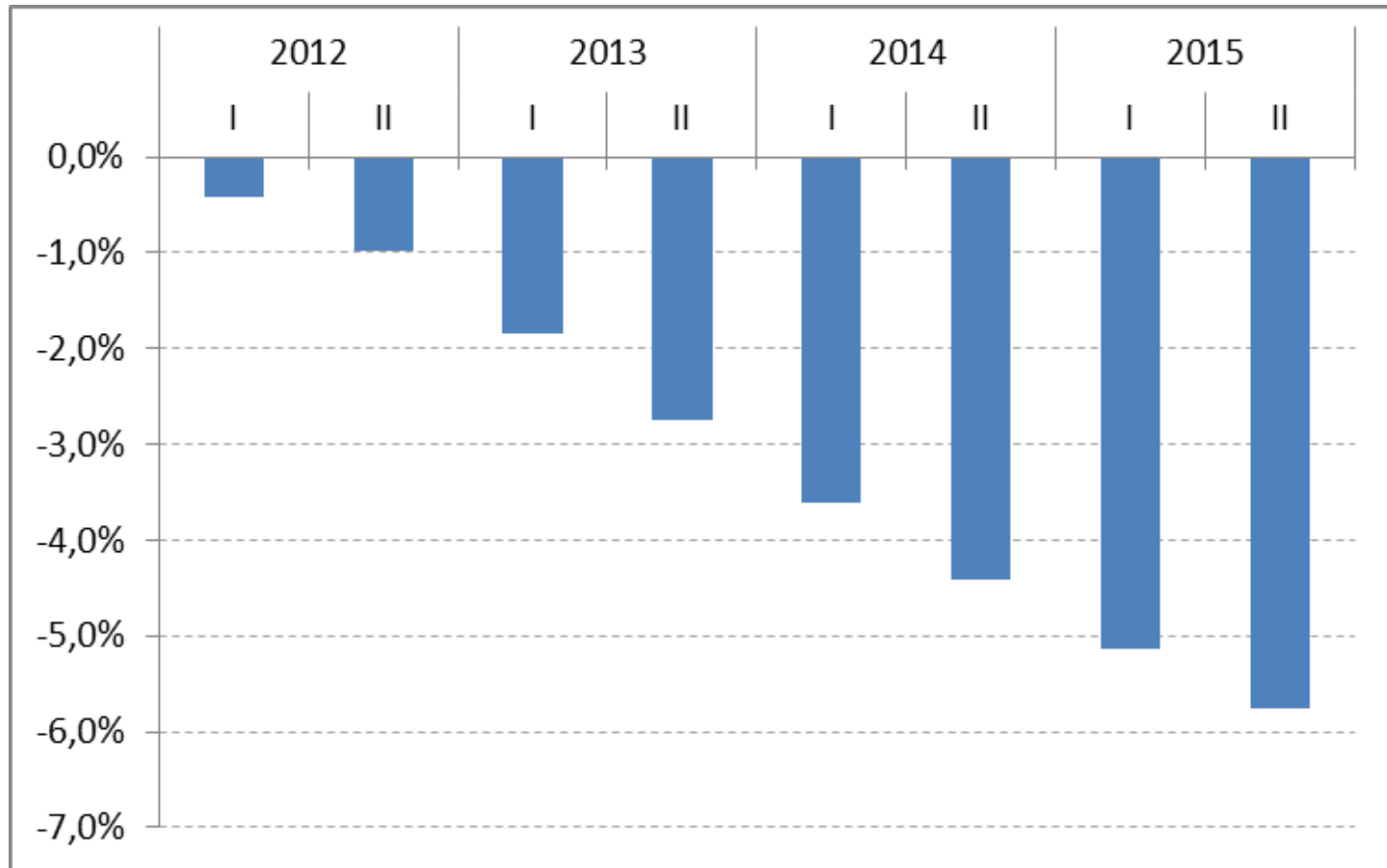
Ontwikkeling nominale woningprijzen in Europa 1995-2012

Invloed beleid op consumentengedrag

Effect op de koopprijsontwikkeling door aanscherping hypotheeknormen (6% stijging woonlasten)

Nibud-methodiek op hoofdlijnen

Vershil leencapaciteit 2014-2015 bij een gelijke rentestand van 3,25%

Bruto jaarinkomen	€ 30.000	€ 50.000	€ 70.000
Rentestand			
3,25% (2014)	€ 146.482	€ 244.137	€ 388.705
3,25% (2015)	€ 137.018	€ 228.364	€ 360.523
Vershil	- € 9.464	- € 15.773	- € 28.181

Verantwoord lenen

- LTV van belang voor risico beperking/ LTI minder
- Gedwongen verkoop niet veroorzaakt door hoge LTI
- Hoge betalingsmoraal in Nederland
- LTI neemt in de tijd snel af

Verdeling eigenaar-bewoners naar woonduur en netto koopquote in 3 klassen en gemiddelde netto koopquote

	Netto koopquote in klassen				Totaal	Netto koopquote 0-99.7
	<= 10	10 - 20	20 - 25	> 25		
	%	%	%	%	%	Gemiddeld
Woonduur in klassen < 3 jaar	20,1%	33,1%	19,0%	27,8%	100,0%	21
3 t/m 5 jaar	19,1%	40,8%	18,6%	21,5%	100,0%	20
6 t/m 10 jaar	21,9%	45,3%	14,2%	18,6%	100,0%	19
11 t/m 20 jaar	35,0%	40,4%	9,4%	15,1%	100,0%	16
21 jaar of langer	57,6%	25,3%	5,0%	12,1%	100,0%	13
Totaal	35,3%	36,4%	11,3%	17,0%	100,0%	17

Bron: WoON 2012/bewerking Onderzoeksinstituut OTB

Verwonderpunten bij de methodiek van het NIBUD

- De fiscale componentel
- Tweepersoonshuishoudens versus alleenstaanden
- Schijnnauwkeurigheid vanwege momentopname
- Woonuitgaven als sluitpost

Naar een nieuwe methodiek

- Individualisering van de inkomenstoets
- Rekening houden met toekomstige ontwikkelingen
- Geen buffers aanhouden voor onvoorziene omstandigheden met uitzondering van lage-inkomens
- Rekening houden met LTV bij vaststellen LTI
- NIBUD normen meer afstemmen op normen in de huursector
- Afstappen van buttelteling en paternalisme bij midden en hogere inkomensgroepen: NIBUD normering als referentiepunt

Ontwikkelingen in de LTV

- 2011: Gedragscode Hypotheaire Financiering: LTV naar 112%
- 2013: Besluit Gedragstoezicht Financiële Ondernemingen: LTV naar 100% in 2018
- 2013: Commissie Structuur Nederlandse Banken: LTV naar 80%
- Financieel Stabiliteitscomité: afname LTV na 2018 met 1% per jaar tot 90% in 2028

Redenen voor verlaging van de LTV

- Verlaging van de nationale hypotheekschuld van 653 miljard euro
- Risicoreductie bij zowel huishoudens als overheid
- Basel III: herkapitaliseren banken

Consequenties verlaging van de LTV

- Vergroting van de financiële stabiliteit is beperkt (CPB)
- Aanzienlijke kosten die zich vooral manifesteren op de woningmarkt
- Extra vraag van 15.000 huurwoningen die lastig door de particuliere sector geacomodeerd kan worden (CPB)
- Koopstarters worden op forse achterstand geplaatst (ASRE)
- Geen alternatieven voor midden-inkomens die buiten de boot vallen
- Restrictie op het consumptiepatroon en welvaartsverlies (ASRE)

Oplossingen bij een verdere daling van de LTV

- Bouwsparen
- Bijlenen met versnelde aflossing
- Creatieve leningsvormen
- NHG als verzekeraar

EINDE

03-11-2015